

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ

спеціальність	Не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Не обмежено	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	Другий (магістерський) рівень	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін.

ВИКЛАДАЧ

Данченко Ірина Олексіївна

Вища освіта – спеціальність педагогіка/психологія

Науковий ступень – доктор педагогічних наук 13.00.07 – теорія та методика виховання.

Вчене звання – доцент, професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін.

Досвід роботи – більше 15 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Авторка монографії «Формування соціальної зрілості студентів закладів вищої освіти аграрного профілю», а також навчально-методичного посібника та більше 20 методичних вказівок для семінарських робіт, самостійної роботи та контролю знань здобувачів вищої освіти з курсу «Психологія продажів та переговорів»;
- Міжнародний сертифікат науково-педагогічного стажування в Куявському університеті у Влоцлавеку (Республіка Польща) у період з 3 серпня по 11 вересня 2020 року на тему «Педагогічна та психологічна освіта як складова частина системи освіти України та країн ЄС» за фахом «Педагогічні та психологічні науки» в обсязі 6 кредитів (180 годин)
- Свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV-021001-PSAU від 12.11.23 за програмою «Креативні підходи та методи активізації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти. Навчальне навантаження 180 годин – 6 кредитів ЄКЕС. Термін навчання 02.10.23 – 12.11.23 р.
- Співавторка 5 тематичних публікацій;
- Учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	+38(095)5152272	електронна пошта	irinadanchenco@btu	дистанційна підтримка	Moodle
---------	-----------------	------------------	--------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	полягає в наданні здобувачів теоретико-методологічних знань психології творчості, закономірностей перебігу творчого процесу, умов і закономірностей розвитку творчого потенціалу особистості, а також у формуванні та реалізації інтегративних інтелектуальних умінь і практичних навичок у майбутній професійній діяльності.
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестовий контроль, командна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредитів ECTS (90 годин): 14 години лекцій, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, залік модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	Вчасна підготовка до семінарських занять, виконання практичних завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>К 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>К 14. Здатність керувати навчальними/ розвивальними проектами.</p> <p>К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.</p> <p>К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.</p> <p>К 25. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.</p> <p>ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.</p> <p>ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.</p> <p>ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.</p> <p>ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.</p> <p>ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.</p> <p>ПР 22. Застосовувати програмне забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально – методичний супровід.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)**1. Теоретичні та методологічні основи психології творчості**

Лекція 1.	Вступ до психології творчості: основні поняття та психологічна характеристика	Семінарське заняття 1 (СЗ)	Поняття творчості. Теорії творчості: психоаналітична, гештальтистська, когнітивна, гуманістична, теорія розвитку творчої особистості Г.С. Альтшуллера. Види, рівні творчості та новизни.	Самостійна робота	<p><i>Тема 1. Предмет і завдання психології творчості.</i> Творчість – глобальна теоретична проблема психології, оскільки в ній особливий спосіб відображаються всі вузлові проблеми психології і потребують свого вирішення. Підходи до визначення творчості.</p> <p><i>Тема 2. Теорії і концепції творчості.</i> Класичні і сучасні теорії творчості. Психоаналітична теорія творчості. Гештальтпсихологія. Когнітивна теорія творчості. Гуманістична теорія творчості. Теорія розвитку творчої особистості. Теорії творчого мислення. Концепція М. Воллаха і Н. Когана. Концепція інтелектуальної активності Д. Богоявленської. Теорія «Інвестування» Р. Стернберга, Д. Лаверта.</p> <p><i>Тема 3. Зміст і структура творчої діяльності.</i> Стадії і механізми творчого процесу. Структурні компоненти творчої діяльності. Умови творчої діяльності. Фази творчого процесу. Види і рівні творчої діяльності. Наукова творчість. Технічна творчість. Художня творчість. Співтворчість. Педагогічна творчість. Рівні творчої діяльності.</p>
Лекція 2	Креативність як властивість мислення	СЗ 2	Основні підходи до поняття креативності, відмінності креативності від творчості. Підходи до вивчення креативності. Зв'язок креативності з інтелектом, ерудицією.		
Лекція 3.	Наукова та художня творчість	СЗ 3	Форми пізнання дійсності. Різниця між теоретичним та емпіричним науковим знанням. Типи гіпотез. Поняття художнього мислення. Етапи художньої творчості. Типи та етапи художнього сприйняття.		
Лекція 4.	Уява як творчий процес Особливості прояву творчої особистості.	СЗ 4	Розуміння уяви, підходи до визначення терміну Функції уяви. Класифікація видів уяви. Прийоми творчої уяви. Психологічні особливості творчої особистості. Зміст і структура творчого потенціалу. Характерні риси творчої особистості (дорослої та дитини). Дитяча творчість. Особливості творчого процесу дорослого.		
2. Практичні та методичні основи психології творчості					
Лекція 5.	Несвідоме та творчість. Інтуїція. Інсайт	СЗ 5	Прояви несвідомого у творчому процесі. Ознайомлення з поняттям інтуїції, які існують підходи до його розуміння. Признаки інтуїтивних процесів. Ознайомлення з видами інтуїції. Розглядається поняття інсайту та його роль у творчому процесі.	Самостійна робота	<p><i>Тема 5. Регулятивні чинники розвитку творчої активності майбутніх фахівців</i> Творча активність як складна динамічна особистісна риса. Творча активність студентів. Динаміка саморегуляції творчих процесів. Психолого-педагогічні особливості розвитку особистості студента різних спеціальностей. Структура компетентностей фахівця. Теоретична модель творчої активності фахівця (різних спеціальностей). Когнітивно - креативнісний компонент творчої активності майбутніх фахівців</p>
Лекція 6.	Роль емоцій у творчому процесі	СЗ 6	Ознайомлення з роллю емоцій та почуттів у творчому процесі особистості. Поняття інтелектуальних емоцій. Аналіз інтересу, цікавості, різниця між ними. Особливості почуттів впевненості – невпевненості. Здивування та його стадії. Сумнів. Тривога. Аналіз фрустраційних емоцій.		

Лекція 7.	Творчий потенціал особистості: здібності, обдарованість, талант, геніальність	СЗ 7	Погляди на структуру творчого потенціалу особистості. Підходи до поняття здібностей. Здібності та їх види. Теорії здібностей. Геніальність та її признаки. Проблеми вияву природи здібностей, талану, обдарованості.		<i>Тема 6. Загальна характеристика здібностей. Обдарованість. Теорія успадкованих здібностей. Теорія надбаних здібностей. Види і прояви здібностей. Обдарованість. Концепції обдарованості. Динамічна теорія обдарованості. Концепція людського потенціалу Дж. Рензуллі.</i>
		СЗ 8	Фактори та бар'єри творчого процесу. Шляхи управління творчістю. Перепони та бар'єри творчості за А.Маслоу. Фактори, що блокують творчу активність. Інтегральні бар'єри творчості. Конкретні методи роботи з творчим потенціалом. Шляхи управління творчістю. Методи реабілітації задушеного творчого потенціалу.		<i>Тема 7. Психологічна діагностика та активізація творчості. Методи дослідження творчості. Особливості застосування авторських методик дослідження творчих якостей особистості. Концептуальні положення щодо розвитку творчого потенціалу особистості. Тема 8. Методи навчання і активізації творчості. «Логічна машина» Р. Луллія. Перші ефективні методи активізації творчого процесу (20pp. ХХ ст.) Структура тренінгу творчості за А. Горальським. Система КАРУС В. Моляко. Поради рекомендації В. Карпенко.</i>

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Данченко І.О., Тюріна В.О. Формування професійної суб'єктності студентів в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти The process and dynamics of the scientific path: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), February 26, 2021. Athens, Hellenic Republic: European Scientific Platform. С. 76 – 79.
2. Данченко І.О., Тюріна В.О. Врахування особливостей кліпового мислення в процесі здійснення професійної підготовки студентів у закладах вищої освіти Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 3), February 12, 2021. Pisa, Italian Republic: NGO European Scientific Platform, с. 117 -120.
3. Данченко, І. О. (2020). Організаційно-педагогічні умови забезпечення інклюзії осіб з особливими-освітніми потребами в освітній процес закладів вищої освіти. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, вип. 73, с.58 – 69.
4. Тюріна В.О., Данченко І.О. Формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти. // Актуальні проблеми викладання освітніх компонент соціально-гуманітарного спрямування у вищій школі Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 червня 2023). Херсон: Херсонська державна морська академія, 2023. – 330 С.76-82. (Україна).
5. Данченко І.О., Тюріна В.О. Освітнє середовище як багаторівнева система формування особистісних та професійних компетенцій студентів закладів вищої освіти studia slobozhanica:// Матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції «Слобожанський гуманітарій – 2023» (Харків, ДБТУ, 6 квітня 2023 р.). – Харків, 2023. – 183 С.70-77. (Україна).

1. Психологія творчості: курс лекцій для студентів 015 – Професійна освіта / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко. – Харків, 2024. – 130 с.
2. Психологія творчості: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для студентів 015 – Професійна освіта / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко. – Харків, 2024. – 40 с
3. Психологія творчості: методичні вказівки для проведення семінарських занять для студентів 015 – Професійна освіта / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко. – Харків, 2024. – 36 с.
4. Психологія творчості: тестові завдання для перевірки знань здобувачів студентів 015 – Професійна освіта / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко. – Харків, 2024. – 36 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА			БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна (стандартна) ECTS		до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
			до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна		до 50	відповіді на тестові питання
			до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
			до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.